

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale (MMFPS) în calitate de autoritate centrală în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie îi revin o serie de responsabilități clare în ceea ce privește elaborarea politicilor și strategiilor naționale în acest domeniu, în conformitate cu legislația națională și internațională în domeniu, concomitent cu luarea măsurilor adecvate care se impun în vederea asigurării unei protecții adecvate a victimelor acestui fenomen și garantarea respectării tuturor drepturilor de care acestea ar putea beneficia. **Legea 217/2003 republicata**

Violența în familie este una din cele mai grave probleme cu care se confruntă societatea contemporană, atât la nivel internațional, cât și la nivelul României, iar inițiativele apărute în vederea combaterii acestui fenomen și a reducerii riscurilor și efectelor multiple pe care acesta îl are asupra victimelor nu au reușit, până în prezent, să pună capăt acestei forme delictuale extrem de distructive. Violența în familie este o problemă complexă, care implică atât protecția integrității personale a victimelor, cât și protejarea intereselor lor sociale comune, precum libertatea și democrația.

Strategia națională de prevenire și combatere a violenței în familie are ca premise asumate politic importanța asigurării stabilității cadrului legislativ și instituțional în domeniu și alocarea resurselor adecvate pentru o funcționare eficientă a instituțiilor care luptă împotriva acestui flagel, ce afectează viața de familie, în România.

Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, reiterează recomandarea consolidării politicii comprehensive și coordonate în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de violență în familie, în special prin îmbunătățirea coordonării la cel mai înalt nivel și elaborarea unei noi strategii multianuale solide pentru a preveni și a pedepsi actele de violență în familie.

În vederea asigurării unor mecanisme eficiente care să garanteze protecția adecvată a victimelor fenomenului violenței în familie, dar și atingerea unui grad de toleranță zero față de acesta, MMFPS a elaborat prezentul proiect de act normativ al cărui scop este instituirea unui set de principii și acțiuni comune care să fie utilizate în mod unitar la nivelul tuturor autorităților administrației publice centrale sau locale dar și de către reprezentanții mediului non-guvernamental.

În același timp, această strategie asigură și implementarea recomandărilor formulate în Convenție, încorporând totodată recomandările specifice formulate în Evaluarea privind implementarea Strategiei Naționale pentru Prevenirea și Combaterea Violenței în Familie 2005 – 2007, subliniind necesitatea ca acest document strategic să fie unul comprehensiv și multidisciplinar, care să vizeze puterea executivă, legislativă și judecătorească, mediul academic dar și autoritățile publice locale și societatea civilă.

1. Descrierea situației actuale

Dimensiunea fenomenului violenței în familie a cunoscut cote îngrijorătoare în ultimii ani, concomitent cu creșterea graduală a gravității faptelor comise cu violență împotriva unor membri ai familiei, soldate nu de puține ori cu decesul acestora.

Lipsa unor instrumente adecvate care să ofere protecție dar și siguranță victimelor conduce nu de puține ori la acceptarea de către acestea a conviețuirii cu agresorii din considerente ce țin strict de situația locativă sau dependența economică de aceștia ori insuficiența cunoaștere a legislației în domeniu sau a drepturilor care le sunt conferite acestora prin legislația în vigoare în acest domeniu.

Un alt element care justifică gradul mare de toleranță al societății față de violența în familie este reprezentat de percepția la nivelul populației din România a violenței în familie drept un fapt obișnuit, motiv pentru care o proporție destul de însemnată manifestă o toleranță sporită față de comportamentele violente din familie, pe care le consideră ca fiind normale și justificate.

Numărul cazurilor de violență în familie înregistrate și centralizate la nivel național de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale nu reprezintă dimensiunea reală a fenomenului, ele reprezentând în fapt doar numărul de cazuri care au fost raportate și înregistrate la nivelul autorităților locale, estimându-se că numărul real al cazurilor de violență în familie este mult mai mare, datorită faptului că multe dintre acestea nu se prezintă la instituțiile competente sau nu declară problema reală cu care se confruntă, precum existența unei raportări deficitare care se menține.

De asemenea, multe instituții folosesc terminologii sau încadrări diferite ale aceluiași fapt de violență în familie, fiind identificate o serie de deficiențe privind modul de colectare, înregistrare și raportare a datelor privind cazurile de violență în familie, lipsa corelării datelor înregistrate de diferite instituții, raportări multiple sau lacunare.

În același timp, o altă formă a violenței în familie, merită să constituie un motiv de îngrijorare la nivelul autorităților române este cea manifestată împotriva copiilor, unde au fost înregistrate creșteri față de anul 2010 cu 21,15%. Din acest motiv, prezentul proiect de strategie își propune să promoveze o abordare unitară și integrată a problematicii violenței în familie, asigurându-se o coerență a instrumentării acestor cazuri atât în ceea ce privește victimele copii cât și cele adulte, astfel încât măsurile ce urmează a fi adoptate să asigure atât respectarea drepturilor copiilor cât și a celorlalți membri ai familiei care se ocupă de creșterea și îngrijirea lor.

Astfel, se asigură complementaritatea inițiativelor deja adoptate la nivel național, cum ar fi, spre exemplu, Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului și a Planului operațional în perioada 2008 – 2013, precum și Strategia națională pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați și a Planului general de acțiuni pentru perioada 2010 – 2012.

Strategia națională de prevenire și combatere a violenței în familie și planul de măsuri aferent vor fi implementate în perioada 2013 - 2017.

Prezentul document a fost elaborat sub coordonarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în cadrul unui grup de lucru ce a reunit reprezentanți ai principalelor ministere de linie al căror domeniu are incidență asupra problematicii violenței în familie, precum și ai unor organizații neguvernamentale care și-au manifestat interesul privind implicarea în apariția acestui document.

2. Principalele documente internaționale care stau la baza proiectului de HG

- Charta Națiunilor Unite – 24 octombrie 1945;

- Declarația de la Beijing adoptată în cadrul Conferinței Mondiale asupra Femeilor, septembrie 1995;
- Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 23 februarie 1994;
- Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), 1979, și ratificată de România în 1981;
- Recomandarea R(85)4 cu privire la violența în familie;
- Recomandarea R(87)21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării;
- Recomandarea R(90)2 privind măsurile sociale referitoare la violența în familie;
- Recomandarea Consiliului Europei nr. R (2002)5 privind protecția femeilor contra violenței;
- Rezoluția nr. 61/143 a Adunării Generale a Națiunilor Unite privind intensificarea eforturilor în vederea eliminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor din 19 decembrie 2006;
- Rezoluția Consiliului Europei nr. R (2007) 1582 "Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor";
- Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor (2010/C 285 E/07);
- Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combatere a violenței împotriva femeilor (2010/2209(INI));
- Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Council of Europe Treaty Series - No. 210/2011).

3. Principalele acte normative interne care stau la baza proiectului de HG

- Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată;
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipa multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie;
- Hotărârea Guvernului nr. 1434/2004, republicată privind atribuțiile și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare ale Direcției generale de asistență socială și protecția copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1007/2010 privind aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției familiei și a drepturilor copilului pentru perioada 2010 – 2012;
- Legea nr. 211/2004 din 27/05/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale - Capitolul Asistența socială a copilului și a familiei.

4. Schimbări preconizate

Hotărârea de Guvern a cărei aprobare este supusă atenției Guvernului României asigură aplicarea unitară a cadrului legislativ în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, de o manieră clară și funcțională.

Reglementările care sunt introduse vizează adoptarea unor măsuri menite să sprijine o aplicabilitate mai eficientă a principiilor și prevederilor Legii 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, având în vedere atât elementele de noutate aduse de recente modificări ce au fost aduse acesteia, cât și necesitatea constituirii unui cadru instituțional integrat, și a unor politici și măsuri specifice.

În același timp, prin strategia care va fi aprobată prin prezentul proiect de act normativ se vor crea premisele stabilirii unei colaborări mai clare și mai strânse între autoritățile administrative cu competențe în materie și societatea civilă în ceea ce privește implementarea politicilor în domeniu prin furnizarea de sprijin și asistență instituțiilor guvernamentale și organizațiilor non guvernamentale.

În cuprinsul strategiei naționale sunt definite o serie de obiective operaționale care se referă la prevenirea și diminuarea fenomenului violenței în familie, protecția victimelor violenței în familie și responsabilizarea agresorilor prin constituirea unui cadru instituțional integrat, promovarea cooperării intersectoriale pentru eliminarea violenței în familie și susținerea parteneriatului cu societatea civilă în implementarea politicilor în domeniu.

Pe de altă parte obiectivele operaționale incluse în aceasta își propun să asigure premisele reducerii gradului de toleranță față de violența în familie și creșterea eficacității programelor de prevenire prin implementarea sistematică a măsurilor de prevenire. Se dorește, de asemenea, dezvoltarea unor atitudini și comportamente non-violente precum și asigurarea implementării unitare a legislației și îmbunătățirea cadrului legislativ național.

Măsurile cuprinse în Strategia propusă spre aprobare prin prezentul proiect de act normativ vor contribui, în același timp, la întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice centrale și locale în ceea ce privește gestionarea violenței în familie și dezvoltarea unui sistem unitar de servicii sociale specializate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Direcția Protecția Copilului (DPC) din cadrul MMFPS va asigura aplicarea prevederilor prezentului proiect de HG în acord cu prevederile Legii 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie.

În același timp sunt prevăzute și modalitățile prin care se va asigura monitorizarea de specialitate a cazurilor de violență în familie înaintate instituțiilor competente (DGASPC, poliție, spitale, parchete, instanțe de judecată) și responsabilitățile ce revin fiecărei instituții sau autorități implicate în acest proces.

5. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Proiectul de HG vine în completarea actualului cadru legislativ care reglementează domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie prin introducerea unor măsuri și acțiuni concrete care

să asigure atât o protecție mai bună victimelor acestui fenomen, cât și o mai bună coordonare și înțelegere a rolului și responsabilităților ce revin fiecărei autorități sau instituții de la nivel central sau local, sau specialiștilor acestora care intervin în instrumentarea cazurilor de violență în familie.

Mai mult, prin proiectul de act normativ vor fi promovate o serie de instrumente utile în practica activității celor care intră în contact direct cu victimele și agresorii familiari, dar și celor din alte domenii de activitate precum: asistența socială, justiție, sănătate, educație, administrație, etc.

Actualul proiect de act normativ va oferi în același timp cadrul necesar dezvoltării unui sistem unitar de servicii sociale specializate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și asigurarea calității acestora, printr-o abordare sensibilă la diferențele culturale, de vârstă și gen, precum și crearea unui sistem informațional integrat de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie la nivel național.

Reglementările ce urmează a fi introduse vor fi de natură să întărească atât cadrul legislativ ce reglementează modalitățile concrete prin care se poate interveni în combaterea fenomenului violenței în familie astfel încât pe cale de consecință DGASPC-urile să își poată întări capacitatea de a gestiona această problemă.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2					7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare.						
7. Alte informații -						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Proiecte de acte normative suplimentare						
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
4. Evaluarea conformității: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
<i>Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării</i>	<i>Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează)</i>		<i>Comentarii</i>			
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
6. Alte informații.						
Secțiunea a 6-a						
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică						

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p> <p>Elaborarea acestui proiect de HG a avut la bază un amplu proces de consultare la nivel național, atât la nivel central, prin implicarea și consultarea unor autorități ale administrației publice centrale, cât și la nivel județean, fiind actualizat în conformitate cu cazuistica concretă și reglementările legislative apărute în acest domeniu.</p> <p>Au fost, de asemenea, consultate mai multe organizații neguvernamentale care activează în acest domeniu: Institutul European de Sănătate a Reproducerii, Asociația pentru Libertate și Egalitate de gen – A.L.E.G, Centrul de Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen – Centrul FILIA, Asociația femeilor împotriva Violenței – ARTEMIS.</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p> <p>Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p> <p>Proiectul de act normativ nu presupune asemenea avizări.</p>
<p>6. Alte informații Nu este cazul.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 7-a</p> <p style="text-align: center;">Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Alte informații Nu este cazul.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 8-a</p> <p style="text-align: center;">Măsuri de implementare</p>

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale

Monitorizarea și îndrumarea metodologică necesară aplicării și implementării adecvate a proiectului de HG pentru aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie va fi asigurată de MMFPS prin Direcția Protecția Copilului.

2. Alte informații: Nu este cazul.

Față de cele prezentate mai sus, supunem aprobării Guvernului prezentul proiect de act normativ

**Ministrul Muncii, Familiei și Protecției
Sociale**

Mariana CÂMPEANU

AVIZAT,

Vice Prim-Ministru

Ministrul Administrației și Internelor

Florin GEORGESCU
Ministrul Educației, Cercetării, Tineretului și
Sportului

Mircea DUȘA
Ministrul Sănătății

Ecaterina ANDRONESCU

Vasile CEPOI

Ministrul Justiției

Mona Maria PIVNICERU

FIȘĂ AVIZARE INTERNĂ

Titlul proiectului de act normativ:

Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie.

INIȚIATOR: DIRECȚIA PROTECȚIA COPILULUI

Direcția avizatoare	Nume și prenume /funcția	Data avizării	Observații	Semnătură
Secretar de Stat	Denisa Oana PĂTRAȘCU			
Secretar General	Petru-Radu PĂUN-JURA			
Direcția Legislația Muncii	Eduard CORJESCU - director			
Direcția Politici Publice și Comunicare	Mihaela KANOVITS - director			
Direcția Protecția Copilului	Elena TUDOR – director			